

Конституційне право України в схемах і таблицях

У навчальному посібнику в схемах і таблицях викладено основні питання курсу конституційного права України, передбачені навчальною програмою для студентів юридичних вузів.

Розраховано на студентів юридичних вузів і факультетів, усіх, хто цікавиться проблемами конституційного права України.

З М І С Т

Передмова	15
РОЗДІЛ І ТЕОРІЯ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	16
Тема 1 Теоретичні аспекти конституціоналізму	16
1.1. Поняття конституціоналізму.....	16
1.2. Ідея обмеженого правління як політико-правова доктрина.....	17
1.3. Зародження конституцій.....	18
1.3.1. <i>Передконституційне регулювання суспільних відносин</i>	18
1.3.2. <i>Теорії походження конституцій</i>	18
1.3.3. <i>Історичні передумови та причини прийняття перших конституційних актів</i>	19
1.4. Формування американського конституціоналізму та його риси.....	20
1.5. Європейський конституціоналізм та його особливості: громадянські права, верховенство права, громадянське суспільство, правова держава, політична свобода, рівність.....	21
1.6. Сучасний конституціоналізм та його елементи.....	22
Тема 2 Теоретичні засади конституції	23
2.1. Поняття конституції як Основного закону.....	23
2.2. Сутність конституції.....	24
2.3. Форма конституції.....	24
2.4. Структура конституції.....	25
2.5. Юридичні властивості конституції.....	26
2.6. Конституція та правова система.....	27
2.7. Конституція та національна система права.....	27
2.8. Соціальне призначення конституції.....	28
2.9. Конституція як результат розвитку громадянського суспільства.....	28
2.10. Способи прийняття конституцій.....	29
2.11. Мова та стиль конституції, конституційного законодавства.....	29
2.12. Функції конституції та їх загальна характеристика.....	30
2.13. Принципи конституції.....	31
2.14. Класифікація конституцій.....	32
2.15. Загальна характеристика сучасних конституцій	33
Тема 3 Конституційне право України як галузь права, наука, навчальна дисципліна	34
3.1. Поняття і предмет конституційного права України як галузі права.....	34
3.2. Конституційне право України – провідна галузь у національній системі права.....	35
3.2.1. <i>Конституційне право України – фундамент, база усієї системи права України</i>	35
3.2.2. <i>Конституційне право України – ядро усієї системи права України</i>	35
3.3. Конституційно-правові норми та їх особливості.....	36
3.4. Реалізація конституційно-правових норм.....	36
3.5. Класифікація конституційно-правових норм.....	37
3.6. Колізії в конституційному праві.....	38
3.7. Конституційно-правові інститути, їх види та специфіка.....	39
3.8. Система конституційного права як галузі права.....	40
3.9. Джерела Конституційного права України як галузі права.....	40
3.10. Конституційно-правові відносини та їх загальна характеристика.....	41
3.11. Види конституційно-правових відносин.....	42
3.12. Об'єкти конституційно-правових відносин.....	42

3.13.	Юридичні факти як підстави виникнення, зміни, припинення конституційно-правових відносин.....	43
3.14.	Поняття та предмет науки конституційного права України.....	44
3.15.	Завдання науки конституційного права України.....	45
3.16.	Функції науки конституційного права України.....	45
3.17.	Система науки конституційного права України.....	46
3.18.	Джерела науки конституційного права України.....	46
3.19.	Співвідношення галузі конституційного права України, науки конституційного права України та навчальної дисципліни “Конституційне право України”	47
3.20.	Наука конституційного права України в системі суспільних наук.....	48
3.21.	Центри конституційно-правової науки в Україні.....	49
3.22.	Актуальні проблеми науки конституційного права України.....	49
3.23.	Методологія науки конституційного права України.....	50
3.24.	Основні напрямки розвитку науки конституційного права України.....	50
3.25.	Конституційне право України як навчальна дисципліна.....	51
Тема 4	Суб’єкти конституційного права України.....	52
4.1.	Загальна характеристика суб’єктів конституційно-правових відносин	52
4.2.	Правосуб’єктність Українського народу.....	53
4.3.	Фізичні особи як суб’єкти конституційного права України.....	54
4.3.1.	<i>Громадянин України як суб’єкт конституційного права України.....</i>	<i>54</i>
4.3.2.	<i>Іноземці та особи без громадянства як суб’єкти конституційного права України.....</i>	<i>55</i>
4.4.	Територіальна громада як суб’єкт конституційного права України.....	55
4.5.	Об’єднання громадян як суб’єкти конституційного права України.....	56
4.5.1.	<i>Політичні партії як суб’єкти конституційного права України.....</i>	<i>56</i>
4.5.2.	<i>Громадські об’єднання як суб’єкти конституційного права України.....</i>	<i>56</i>
4.6.	Релігійні організації як суб’єкти конституційного права України.....	57
4.7.	Держава як суб’єкт конституційного права України.....	57
4.8.	Органи публічної влади як суб’єкти конституційного права України.....	58
4.8.1.	<i>Органи державної влади як суб’єкти конституційного права України.....</i>	<i>58</i>
4.8.2.	<i>Органи місцевого самоврядування як суб’єкти конституційного права України.....</i>	<i>58</i>
4.8.3.	<i>Органи влади Автономної Республіки Крим як суб’єкти конституційного права України.....</i>	<i>59</i>
4.9.	Засоби масової інформації як суб’єкти конституційного права України.....	59
Тема 5	Конституційний статус національних меншин.....	60
5.1.	Поняття національних меншин та особливості їх конституційно-правового статусу в Україні.....	60
5.2.	Принципи правового статусу національних меншин в Україні.....	60
5.3.	Права та обов’язки національних меншин в Україні.....	61
5.4.	Гарантії прав національних меншин в Україні.....	62
Тема 6	Громадянство України.....	63
6.1.	Поняття та загальна характеристика інституту громадянства України.....	63
6.2.	Принципи громадянства України.....	64
6.3.	Підстави та порядок набуття громадянства України.....	65
6.3.1.	<i>Підстави набуття громадянства України.....</i>	<i>65</i>
6.3.2.	<i>Порядок набуття громадянства України.....</i>	<i>66</i>
6.3.3.	<i>Умови та порядок прийняття до громадянства України.....</i>	<i>67</i>
6.4.	Підстави та порядок припинення громадянства України.....	68
6.5.	Компетенція органів державної влади України по вирішенню питань громадянства.....	69

Тема 7	Особливості правового статусу іноземців, осіб без громадянства, біженців та осіб що потребують тимчасового чи додаткового захисту..	70
7.1.	Поняття «іноземець» та «особа без громадянства», особливості їх правового статусу в Україні.....	70
7.2.	Категорії іноземців і осіб без громадянства в Україні та особливості їх правового статусу.....	71
7.3.	Основні права, свободи та обов'язки іноземців та осіб без громадянства в Україні.....	72
7.3.1.	Основні права і свободи іноземців та осіб без громадянства в Україні.....	72
7.3.2.	Основні обов'язки іноземців та осіб без громадянства в Україні.....	73
7.4.	Особливості юридичної відповідальності іноземців та осіб без громадянства в Україні.....	74
7.5.	Поняття та особливості правового статусу біженців, осіб що потребують тимчасового чи додаткового захисту.....	75
7.5.1.	Умови надання статусу біженця, особи, що потребує додаткового захисту та підстави його втрати.....	75
7.5.2.	Особливості правового статусу біженців та осіб, що потребують додаткового захисту.....	76
7.5.3.	Особливості правового статусу осіб, що потребують тимчасового захисту.....	77
РОЗДІЛ II	КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ.....	78
Тема 8	Конституційний розвиток в Україні.....	78
8.1.	Основні етапи розвитку українського конституціоналізму.....	78
8.2.	Втілення ідей українського конституціоналізму у правових текстах.....	81
8.3.	Конституційний розвиток в Україні.....	82
8.3.1.	Передумови та причини прийняття Конституції України 1996 р.....	82
8.3.2.	Процес підготовки та прийняття Конституції України 1996 р.	83
8.3.3.	Конституційна реформа 2004 року та її скасування.....	84
8.3.4.	Сучасний конституційний процес.....	85
Тема 9	Характеристика чинної Конституції України.....	86
9.1.	Структура Конституції України 1996 р. та її загальна характеристика.....	89
9.2.	Конституційне закріплення форми української держави.....	87
9.2.1.	Конституційне закріплення форми правління в Україні.....	87
9.2.2.	Конституційне закріплення форми державного устрою України.....	88
9.2.3.	Конституційне закріплення державно-правового (політичного) режиму в Україні.....	89
9.3.	Конституція України як соціальна цінність.....	90
9.4.	Види конституцій в Україні.....	90
9.5.	Значення Конституції України для становлення України як правової, демократичної, соціальної держави.....	91
9.6.	Поняття реалізації Конституції України.....	92
9.7.	Правовий механізм реалізації Конституції України.....	92
9.8.	Фактори, що впливають на реалізацію Основного Закону України.....	93
9.9.	Порядок прийняття Конституції України.....	94
9.10.	Порядок внесення змін до Конституції України.....	95
9.10.1.	Порядок внесення змін до Конституції України (крім розділів I, III, XIII)...	95
9.10.2.	Порядок внесення змін до розділів I, III, XIII Конституції України.....	96
9.11.	Практика Конституційного Суду України з питань реформування Основного Закону України.....	97
РОЗДІЛ III	КОНСТИТУЦІЙНИЙ ЛАД УКРАЇНИ ТА ЙОГО ОСНОВНІ ЗАСАДИ..	98
Тема 10	Загальна характеристика конституційного ладу України та його засад.....	98

10.1.	Поняття конституційного ладу України та його елементи.....	98
10.2.	Поняття засад конституційного ладу.....	99
10.3.	Закріплення засад конституційного ладу в Основному Законі України.....	100
10.4.	Базові цінності конституційного ладу України.....	101
10.5.	Засади конституційного ладу як фактор удосконалення правової системи України.....	102
10.6.	Державно-правові аспекти захисту конституційного ладу та його засад.....	103
10.7.	Конституційний лад України та його засади у рішеннях та правових позиціях Конституційного Суду України.....	104
Тема 11	Україна як суверенна держава.....	105
11.1.	Характеристика України як суверенної держави.....	105
11.1.1.	<i>Роль Декларації про державний суверенітет України і Акта проголошення незалежності України для становлення України як суверенної, незалежної держави.....</i>	<i>105</i>
11.1.2.	<i>Конституційні засади державного суверенітету України і його гарантії .....</i>	<i>106</i>
11.2.	Співвідношення державного і народного суверенітетів.....	107
11.3.	Конституційні засади міжнародної діяльності України.....	108
11.4.	Міжнародні договори України.....	109
11.4.1.	<i>Конституційно-правові основи міжнародних договорів України.....</i>	<i>109</i>
11.4.2.	<i>Види міжнародних договорів України.....</i>	<i>110</i>
11.4.3.	<i>Процедура укладення міжнародних договорів України.....</i>	<i>111</i>
11.5.	Акти міжнародного права у правовій системі України.....	112
11.6.	Захист державного суверенітету в Конституції України.....	113
Тема 12	Україна як правова держава.....	114
12.1.	Конституційна характеристика України як правової держави.....	114
12.2.	Принцип обмеження влади Конституцією та законами України.....	115
12.3.	Конституційний принцип поділу влади і його втілення в державно-правовій практиці України.....	116
12.4.	Взаємодія державно-владних інституцій як умова оптимального функціонування державного механізму і стабільності суспільства.....	117
12.5.	Судова влада у правовій державі.....	118
12.6.	Принцип верховенства права як складова конституційного ладу України та ознака правової держави.....	119
12.7.	Пряма дія норм Конституції України як ознака правової держави.....	120
12.8.	Характеристика України як правової держави у правових позиціях Конституційного Суду України.....	121
Тема 13	Конституційні засади економічної системи України. Україна як соціальна держава.....	122
13.1.	Конституційні засади економічної системи України.....	122
13.2.	Право власності за Конституцією України.....	123
13.3.	Конституційна характеристика України як соціальної держави.....	124
13.4.	Соціальні зобов'язання держави за Конституцією України.....	125
13.5.	Соціальні зобов'язання держави у правових позиціях Конституційного Суду України.....	126
Тема 14	Характеристика України як демократичної держави. Референдум у системі безпосереднього народовладдя.....	127
14.1.	Конституційна характеристика України як демократичної республіки.....	127
14.2.	Принцип народовладдя, форми реалізації народовладдя.....	128
14.3.	Співвідношення між формами безпосередньої та представницької демократії у реалізації публічної влади в Україні.....	129
14.4.	Принцип багатоманітності.....	130
14.5.	Конституційні засади політичної системи України.....	131

14.6.	Конституційний лад та громадянське суспільство.....	132
14.7.	Референдум у системі безпосереднього народовладдя в Україні.....	133
14.7.1.	<i>Поняття та види референдумів в Україні.....</i>	133
14.7.2.	<i>Засади участі громадян України у референдумі.....</i>	134
14.7.3.	<i>Предмет всеукраїнського референдуму.....</i>	135
14.7.4.	<i>Порядок ініціювання всеукраїнського референдуму безпосередньо народом....</i>	136
14.7.5.	<i>Порядок утворення ініціативної групи з всеукраїнського референдуму.....</i>	137
14.7.6.	<i>Порядок збирання ініціативною групою підписів громадян України на підтримку проведення всеукраїнського референдуму.....</i>	138
14.7.7.	<i>Порядок призначення (проголошення) всеукраїнського референдуму.....</i>	139
14.7.8.	<i>Організація та порядок проведення всеукраїнського референдуму.....</i>	140
14.7.9.	<i>Юридична сила рішень, прийнятих на всеукраїнському референдумі.....</i>	141
14.7.10.	<i>Предмет місцевого референдуму.....</i>	142
14.7.11.	<i>Порядок ініціювання місцевого референдуму громадянами.....</i>	143
14.7.12.	<i>Порядок утворення ініціативної групи з місцевого референдуму.....</i>	144
14.7.13.	<i>Порядок збирання ініціативною групою підписів громадян України на підтримку проведення місцевого референдуму.....</i>	145
14.7.14.	<i>Порядок призначення місцевого референдуму.....</i>	146
14.7.15.	<i>Організація та порядок проведення місцевого референдуму.....</i>	147
14.7.16.	<i>Юридична сила рішень, прийнятих на місцевому референдумі.....</i>	148
14.8.	Характеристика України як демократичної держави у правових позиціях Конституційного Суду України.....	149
Тема 15	Засади конституційного ладу та національно-культурна сфера.....	150
15.1.	Конституційна регламентація духовно-культурної сфери.....	150
15.2.	Конституційно-правове регулювання національно-культурної сфери.....	151
15.3.	Статус мов в Україні.....	152
15.4.	Національно-культурна сфера у правових позиціях Конституційного Суду України.....	153
Тема 16	Конституційно-правові засади територіального устрою України.....	154
16.1.	Поняття державного устрою. Види державного устрою у світі.....	154
16.2.	Відмінність між унітарною державою та федерацією.....	155
16.3.	Принцип унітаризму та його закріплення в Конституції України.....	156
16.4.	Ознаки та особливості України як унітарної держави.....	157
16.5.	Федерація та її відмінність від конфедерації.....	158
16.6.	Поняття та система адміністративно-територіального устрою України, його принципи.....	159
16.6.1.	<i>Конституційно-правове закріплення адміністративно-територіального устрою України.....</i>	159
16.6.2.	<i>Принципи територіального устрою України.....</i>	160
16.7.	Адміністративно-територіальні одиниці в Україні та їх особливості.....	161
16.8.	Порядок утворення та зміни адміністративно-територіальних одиниць.....	162
16.9.	Правові позиції Конституційного Суду України з питань адміністративно-територіального устрою України.....	163
Тема 17	Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим (АРК) у складі України.....	164
17.1.	Особливості автономії в унітарній державі.....	164
17.2.	Основи конституційно-правового статусу Автономної Республіки Крим...	165
17.2.1.	<i>АРК – невід’ємна складова частина України.....</i>	165
17.2.2.	<i>Особливості конституційно-правового статусу АРК.....</i>	165
17.2.3.	<i>Історія становлення автономії Криму у складі України.....</i>	166
17.3.	Характеристика Конституції АРК.....	167

17.3.1.	Основні етапи конституційного будівництва в АРК. Прийняття Конституції АРК.....	167
17.3.2.	Структура та загальна характеристика Конституції АРК 1998 р.	168
17.4.	Система органів влади АРК та їх компетенція.....	169
17.4.1.	Організація публічної влади в АРК.....	169
17.4.2.	Структура Верховної Ради АРК.....	169
17.4.3.	Повноваження Верховної Ради АРК.....	170
17.4.4.	Правовий статус депутата Верховної Ради АРК, його права та обов'язки.....	171
17.4.5.	Гарантії правового статусу депутата Верховної Ради АРК.....	172
17.4.6.	Порядок формування та організація Ради міністрів АРК. Органи виконавчої влади АРК.....	173
17.4.7.	Повноваження Ради міністрів АРК.....	174
17.5.	Правові позиції Конституційного Суду України щодо правового статусу Автономної Республіки Крим.....	175
Тема 18	Конституційні засади місцевого самоврядування.....	176
18.1.	Принцип гарантування місцевого самоврядування.....	176
18.2.	Поняття місцевого самоврядування та його система.....	177
18.3.	Принципи та гарантії місцевого самоврядування.....	178
18.4.	Особливості здійснення місцевого самоврядування на рівні територіальних громад та на рівні області (району).....	179
18.4.1.	Особливості здійснення місцевого самоврядування на рівні територіальних громад.....	179
18.4.2.	Особливості здійснення місцевого самоврядування на рівні області (району)	180
18.5.	Правовий статус депутата місцевої ради, сільського, селищного, міського голови	181
18.5.1.	Правовий статус депутата місцевої ради, його права та обов'язки.....	181
18.5.2.	Гарантії правового статусу депутата місцевої ради.....	182
18.5.3.	Підстави та процедура відкликання депутата місцевої ради виборцями.....	183
18.5.4.	Правовий статус сільського, селищного, міського голови.....	184
18.5.5.	Дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови.....	185
18.6.	Міське самоврядування України у правових позиціях Конституційного Суду України.....	186
Тема 19	Державні символи України.....	187
19.1.	Державні символи України: поняття, види, функції.....	187
19.2.	Конституційно-правове регулювання державних символів України.....	188
19.3.	Порядок використання державних символів України.....	189
РОЗДІЛ IV	КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ ТА ПРАВА ЛЮДИНИ.....	190
Тема 20	Загальна характеристика конституційно-правового статусу людини і громадянина.....	190
20.1.	Конституційний принцип – людина як найвища соціальна цінність.....	190
20.2.	Поняття конституційно-правового статусу людини та громадянина.....	191
20.3.	Принципи конституційного статусу людини в Україні.....	192
20.4.	Принцип невід'ємності, непорушності та невідчужуваності прав і свобод людини.....	193
20.5.	Принцип рівності та форми його гарантування.....	194
20.6.	Поняття та система конституційних прав і свобод людини.....	195
20.7.	Природні права людини та їх закріплення в конституційному законодавстві.....	196

20.8.	Обмеження прав і свобод людини: конституційно-правовий аспект.....	197
20.8.1.	Поняття обмеження прав і свобод людини.....	197
20.8.2.	Конституційно-правові підстави обмеження в реалізації прав і свобод людини в Україні.....	198
20.8.3.	Конституційна заборона обмеження прав і свобод людини.....	199
20.9.	Міжнародні стандарти в галузі прав і свобод людини.....	200
20.10.	Конституційно-правовий статус людини у правових позиціях Конституційного Суду України.....	201
Тема 21	Зміст особистих (громадянських) прав людини.....	202
21.1.	Загальна характеристика особистих прав людини.....	202
21.2.	Право на життя та способи його захисту.....	203
21.3.	Свобода та її гарантії.....	204
21.4.	Право людини на вільний розвиток своєї особистості та форми його реалізації.....	205
21.5.	Право людини на повагу до її гідності та його гарантії.....	206
21.6.	Право людини на свободу і особисту недоторканість та його гарантії.....	207
21.7.	Право на недоторканність приватного життя особи та його гарантії.....	208
21.8.	Право людини на недоторканість житла та його гарантії.....	209
21.9.	Право людини на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції і його гарантії.....	210
21.10.	Свобода пересування та вільний вибір місця проживання: поняття, умови реалізації та обмеження.....	211
21.10.1.	Свобода пересування та вільний вибір місця проживання: поняття та умови реалізації в Україні.....	211
21.10.2.	Конституційно-правові обмеження свободи пересування та вільного вибору місця проживання в Україні.....	212
21.11.	Свобода думки і слова та їх гарантії.....	213
21.12.	Поняття та види інформації.....	214
21.13.	Право людини на інформацію та його гарантії.....	215
21.14.	Доступ до публічної інформації.....	216
21.15.	Конституційно-правовий статус засобів масової інформації в Україні.....	217
21.15.1.	Правовий статус друкованих засобів масової інформації в Україні.....	217
21.15.2.	Правовий статус аудіовізуальних засобів масової інформації в Україні.....	217
21.15.3.	Правовий статус журналістів в Україні.....	219
21.16.	Право на свободу світогляду та віросповідання, форми його реалізації.....	220
21.17.	Конституційно-правовий статус релігійних організацій в Україні.....	221
21.18.	Особисті права людини у правових позиціях Конституційного Суду України.....	222
Тема 22	Зміст політичних прав громадян.....	223
22.1.	Загальна характеристика політичних прав громадян.....	223
22.2.	Право брати участь в управлінні державними справами.....	224
22.3.	Виборчі права громадян.	225
22.4.	Принципи виборчого права.....	226
22.5.	Право на свободу об'єднань.....	227
22.6.	Види об'єднань громадян, принципи їх утворення і діяльності.....	228
22.7.	Політичні партії: поняття, порядок легалізації, права.....	229
22.7.1.	Поняття, ознаки та функції політичної партії.....	229
22.7.2.	Порядок утворення політичних партій в Україні.....	230
22.7.3.	Права, обов'язки та гарантії діяльності політичних партій в Україні.....	231
22.7.4.	Припинення діяльності політичних партій в Україні.....	232
22.7.5.	Особливості відповідальності політичних партій в Україні.....	233

22.8.	Громадські об'єднання в Україні: поняття, порядок легалізації, їх права, особливості конституційної відповідальності.....	234
22.8.1.	Поняття громадських об'єднань в Україні та порядок їх утворення.....	234
22.8.2.	Права громадських об'єднань в Україні та гарантії їх діяльності.....	235
22.8.3.	Припинення діяльності громадських об'єднань в Україні	236
22.8.4.	Відповідальність громадських об'єднань в Україні	237
22.9.	Право на мирні зібрання. Види мирних зібрань. Умови реалізації права на мирні зібрання.....	238
22.10.	Право на публічну службу та умови його реалізації.....	239
22.11.	Право на звернення та форми його реалізації.....	240
22.12.	Свобода слова, друку та інформації як політичне право.....	241
22.13.	Політичні права громадян України у правових позиціях Конституційного Суду України.....	242
Тема 23	Зміст економічних, соціальних, екологічних, культурних прав людини та громадянина.....	243
23.1.	Конституційне закріплення економічних, соціальних, екологічних прав, та прав у сфері культури.....	243
23.2.	Загальна характеристика економічних прав людини.....	244
23.3.	Загальна характеристика соціальних прав людини.	245
23.4.	Загальна характеристика прав людини у сфері культури.....	246
23.5.	Загальна характеристика екологічних прав людини.....	247
23.6.	Соціальні права людини у правових позиціях Конституційного Суду України.....	248
23.7.	Економічні, екологічні права людини та права у сфері культури у правових позиціях Конституційного Суду України.....	249
Тема 24	Конституційні гарантії прав людини.....	250
24.1.	Поняття та види гарантій прав людини.....	250
24.2.	Загальна характеристика конституційних гарантій прав людини в Україні...	251
24.3.	Європейський Суд з прав людини у конституційно-правовому механізмі захисту прав людини.....	252
Тема 25	Конституційні обов'язки людини та громадянина.....	253
25.1.	Поняття, особливості та види конституційних обов'язків людини і громадянина в Україні.....	253
25.2.	Загальна характеристика конституційних обов'язків людини в Україні.....	254
25.3.	Загальна характеристика конституційних обов'язків громадян України.....	255
РОЗДІЛ V	КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФОРМУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ.....	256
Тема 26	Конституційні засади виборчої системи та виборчого права в Україні...	256
26.1.	Способи формування вищих органів влади в теорії та практиці конституційного права.....	256
26.2.	Загальна характеристика виборчого права.....	257
26.3.	Поняття та види виборчих систем у світі.....	258
26.4.	Виборчі системи та їх застосування в Україні.....	259
26.5.	Правове регулювання виборів народних депутатів України.....	260
26.6.	Правове регулювання виборів Президента України.....	261
26.7.	Правове регулювання виборів Верховної Ради АРК, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів.....	262
26.8.	Суб'єкти виборчого процесу.....	263
26.9.	Стадії виборчого процесу.....	264
26.9.1.	Загальна характеристика стадій виборчого процесу.....	264
26.9.2.	Порядок призначення виборів.....	265

26.9.3.	<i>Порядок утворення виборчих округів.....</i>	266
26.9.4.	<i>Порядок утворення та види виборчих дільниць.....</i>	267
26.9.5.	<i>Порядок утворення Центральної виборчої комісії, окружної виборчої комісії, територіальної виборчої комісії.....</i>	268
26.9.6.	<i>Компетенція Центральної виборчої комісії, окружної виборчої комісії, територіальної виборчої комісії.....</i>	269
26.9.7.	<i>Порядок утворення, склад та повноваження дільничної виборчої комісії.....</i>	270
26.9.8.	<i>Порядок складання списків виборців.....</i>	271
26.9.9.	<i>Матеріально-фінансове забезпечення виборчого процесу.....</i>	272
26.9.10.	<i>Порядок висування та реєстрації кандидатів на пост Президента України .....</i>	273
26.9.11.	<i>Порядок висування та реєстрації кандидатів у народні депутати України .....</i>	274
26.9.12.	<i>Порядок висування та реєстрації кандидатів у депутати Верховної Ради АРК, місцевих рад та на посаду сільського, селищного, міського голови.....</i>	275
26.9.13.	<i>Передвиборна агітація.....</i>	276
26.9.14.	<i>Гарантії діяльності кандидатів на пост Президента України, кандидатів у народні депутати України, у депутати Верховної Ради АРК, місцевих рад та на посаду сільського, селищного, міського голови.....</i>	277
26.9.15.	<i>Гарантії діяльності політичних партій, уповноважених представників (осіб), представників, довірених осіб кандидатів.....</i>	278
26.9.16.	<i>Гарантії діяльності офіційних спостерігачів.....</i>	279
26.9.17.	<i>Порядок голосування та підрахунку голосів виборців.....</i>	280
26.9.18.	<i>Встановлення підсумків голосування та результатів виборів.....</i>	281
26.9.19.	<i>Оскарження рішень, дій чи бездіяльності, що стосуються виборчого процесу.....</i>	282
26.10.	<i>Виборче право громадян України у правових позиціях Конституційного Суду України.....</i>	283
Тема 27	Конституційна система державних органів України.....	284
27.1.	<i>Поняття, ознаки та структура державної влади.....</i>	284
27.2.	<i>Поняття державного органу та його конституційний статус.....</i>	285
27.3.	<i>Принципи організації і діяльності державних органів України.....</i>	286
27.4.	<i>Функції державних органів .....</i>	287
27.5.	<i>Система органів державної влади України.....</i>	288
27.5.1.	<i>Конституційні засади системи органів державної влади України (теоретична модель відповідно до ст. 6 Конституції України).....</i>	288
27.5.2.	<i>Конституційне закріплення системи органів державної влади України.....</i>	289
27.6.	<i>Конституційно-правове закріплення системи та структури органів державної влади України.....</i>	290
27.6.1.	<i>Структура Верховної Ради України.....</i>	290
27.6.2.	<i>Система виконавчої влади України.....</i>	291
27.6.3.	<i>Система судової влади України.....</i>	292
27.7.	<i>Правові позиції Конституційного Суду України з питань організації державної влади в Україні.....</i>	293
Тема 28	Конституційно-правовий статус парламенту України.....	294
28.1.	<i>Конституційний статус парламенту – Верховної Ради України.....</i>	294
28.2.	<i>Склад та структура Верховної Ради України.....</i>	295
28.3.	<i>Конституційна регламентація функцій парламенту України.....</i>	296
28.3.1.	<i>Загальна характеристика законодавчого процесу.....</i>	297
28.3.2.	<i>Загальна характеристика установчої (номінаційної) функції Верховної Ради України.....</i>	298

28.3.3.	<i>Загальна характеристика функції парламентського контролю.....</i>	299
28.4.	Взаємовідносини Верховної Ради України з Президентом України та Кабінетом Міністрів України.....	300
28.5.	Форми роботи Верховної Ради України. Акти парламенту України	301
28.6.	Повноваження Голови Верховної Ради України. Функції парламентських комітетів, Погоджувальної ради депутатських фракцій (груп)	302
28.7.	Умови повноважності Верховної Ради України та дострокове припинення її повноважень.....	303
28.8.	Правові позиції Конституційного Суду України з питань організації та функціонування Верховної Ради України.....	304
Тема 29	Спеціальні органи парламентського контролю.....	305
29.1.	Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради з прав людини як органу парламентського контролю.....	305
29.1.1.	<i>Засади конституційно-правового статусу Уповноваженого Верховної Ради з прав людини.....</i>	305
29.1.2.	<i>Мета та форми діяльності Уповноваженого Верховної Ради з прав людини.....</i>	306
29.2.	Конституційно-правовий статус Рахункової палати як органу парламентського контролю.....	307
29.2.1.	<i>Засади конституційно-правового статусу Рахункової палати .....</i>	307
29.2.2.	<i>Завдання і функції Рахункової палати та основні форми її діяльності .....</i>	308
Тема 30	Конституційний статус народного депутата України.....	309
30.1.	Засади конституційного статусу народного депутата України.....	309
30.2.	Набуття та припинення повноважень народним депутатом України.....	310
30.3.	Права та обов'язки народного депутата України.....	311
30.4.	Депутатський запит та депутатське звернення.....	312
30.5.	Гарантії діяльності народного депутата України.....	313
30.6.	Депутатська недоторканість.....	314
30.7.	Права народного депутата України у правових позиціях Конституційного Суду України.....	315
30.8.	Гарантії діяльності народного депутата України у правових позиціях Конституційного Суду України.....	316
Тема 31	Конституційний статус Президента України.....	317
31.1.	Засади конституційного статусу Президента України.....	317
31.2.	Функції та повноваження Президента України. Акти Президента України...	318
31.3.	Взаємовідносини Президента України з парламентом та урядом.....	319
31.4.	Гарантії діяльності Президента України.....	320
31.5.	Дострокове припинення повноважень Президента України.....	321
31.6.	Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки та оборони України.....	322
31.7.	Правовий статус Президента України у правових позиціях Конституційного Суду України.....	323
Тема 32	Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади України	324
32.1.	Поняття виконавчої влади України та система її органів.....	324
32.2.	Конституційний статус Кабінету Міністрів України.....	325
32.3.	Склад Кабінету Міністрів України. Основні повноваження Прем'єр-міністра України, інших членів уряду.....	326
32.4.	Особливості правового статусу членів Кабінету Міністрів України.....	327
32.5.	Порядок формування та припинення діяльності Кабінету Міністрів України.....	328

32.6.	Повноваження Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України.....	329
32.7.	Правовий статус центральних органів виконавчої влади України.....	330
32.8.	Правовий статус місцевих органів виконавчої влади України.....	331
32.9.	Правові позиції Конституційного Суду України з питань організації та функціонування органів державної виконавчої влади	332
Тема 33	Конституційні засади судової системи та органів прокуратури України.....	333
33.1.	Судова влада та її місце в системі державної влади України.....	333
33.2.	Судова система України та її конституційно-правове регулювання	334
33.3.	Засади організації та система судів загальної юрисдикції України.....	335
33.4.	Функції органів судової влади України та конституційні засади (принципи) судочинства.....	336
33.5.	Конституційні засади статусу суддів в Україні та гарантії їх діяльності.....	337
33.6.	Конституційно-правовий статус Вищої ради юстиції	338
33.7.	Конституційно-правові засади організації прокуратури в Україні.....	339
33.8.	Правові позиції Конституційного Суду України з питань організації та функціонування судової влади та органів прокуратури України.....	340
РОЗДІЛ VI	ПРАВОВА ОХОРОНА ТА ЗАХИСТ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ.....	341
Тема 34	Правова охорона та захист Конституції України.....	341
34.1.	Конституція України як особливий об'єкт охорони з боку держави і суспільства.....	341
34.2.	Поняття дотримання, охорони та захисту Конституції.....	342
34.3.	Правова культура як фактор, що впливає на дотримання, охорону та захист Конституції України.....	343
34.4.	Правові форми охорони та захисту Конституції України.....	344
34.5.	Прокуратура України як орган правової охорони та захисту Конституції України.....	345
34.6.	Можливість заборони політичних партій як форма захисту Конституції: правова природа та порядок застосування.....	346
34.7.	Захист Конституції України в умовах дії воєнного та надзвичайного стану..	347
34.7.1.	<i>Захист Конституції України в умовах дії воєнного стану.....</i>	<i>347</i>
34.7.2.	<i>Захист Конституції України в умовах дії надзвичайного стану.....</i>	<i>348</i>
34.8.	Обмеження прав людини в умовах воєнного та надзвичайного стану.....	349
34.9.	Правові позиції Конституційного Суду України з питань правової охорони та захисту Конституції України.....	350
Тема 35	Конституційний Суд України як суб'єкт правової охорони та захисту Конституції України.....	351
35.1.	Конституційне судочинство як форма охорони та захисту Конституції.....	351
35.2.	Моделі конституційної юрисдикції у світі. Види конституційного контролю.....	352
35.3.	Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції.....	353
35.4.	Порядок формування Конституційного Суду України і його структура.....	354
35.4.1.	<i>Порядок формування Конституційного Суду України.....</i>	<i>354</i>
35.4.2.	<i>Структура Конституційного Суду України.....</i>	<i>355</i>
35.5.	Функції та повноваження Конституційного Суду України.....	356
35.6.	Тлумачення Конституції та законів України.....	357
35.6.1.	<i>Поняття та цілі тлумачення Конституції та законів України.....</i>	<i>357</i>
35.6.2.	<i>Види тлумачення Конституції та законів України.....</i>	<i>357</i>
35.6.3.	<i>Офіційне тлумачення Основного Закону України як функція Конституційного Суду України.....</i>	<i>358</i>
35.6.4.	<i>Доктринальне тлумачення Основного Закону України.....</i>	<i>359</i>

35.7.	Юрисдикція Конституційного Суду України.....	360
35.8.	Статус судді Конституційного Суду України.....	361
35.9.	Гарантії незалежності суддів Конституційного Суду України та підстави припинення їх повноважень.....	362
35.10.	Загальна характеристика конституційно-судового процесу.....	363
35.11.	Суб'єкти права на звернення до Конституційного Суду України. Форми звернення до Конституційного Суду України.....	364
35.12.	Підстави звернення до Конституційного Суду України.....	365
35.13.	Учасники конституційного судочинства.....	366
35.14.	Форми діяльності Конституційного Суду України. Строки конституційного провадження	367
35.15.	Акти та правові позиції Конституційного Суду України.....	368
35.16.	Правові позиції Конституційного Суду України з питань організації та функціонування єдиного органу конституційної юрисдикції України.....	369
Тема 36	Відповідальність в конституційному праві.....	370
36.1.	Відповідальність в конституційному праві. Співвідношення понять «відповідальність в конституційному праві», «конституційно-правова відповідальність» та «політична відповідальність».....	370
36.2.	Конституційно-правова відповідальність: поняття, види, підстави.....	371
36.2.1.	<i>Поняття конституційно-правової відповідальності, її місце в системі юридичної відповідальності.....</i>	<i>371</i>
36.2.2.	<i>Суб'єкти і об'єкти конституційно-правової відповідальності.....</i>	<i>372</i>
36.2.3.	<i>Підстави притягнення до конституційно-правової відповідальності.....</i>	<i>373</i>
36.2.4.	<i>Санкції конституційно-правової відповідальності.....</i>	<i>373</i>
36.3.	Значення конституційно-правової відповідальності для захисту Конституції і стабільності конституційного ладу.....	374
Примітки.....		375

Перейти на сайт →